

**UCHWAŁA Nr XXXIII/177 /2005
RADY GMINY KLEMBÓW
z dnia 7 czerwca 2005 r**

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów na lata 2004 – 2013.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz.1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz.1055, Nr 116,poz. 1203) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów na lata 2004 – 2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Zobowiązuje się Wójta Gminy do cyklicznego informowania Rady Gminy o zakresie prac wdrożeniowych Planu.

§ 3.

1. Środki finansowe na realizację Planu będą corocznie określane w wysokości ustalonej budżetami gminy w drodze odrębnych uchwał.
2. Na sfinansowanie prac związanych z realizacją Planu winno się aktywnie poszukiwać środków pozabudżetowych.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

URZĄD GMINY
w Klembowie
ul. Gen. Fr. Żymirskiego 38
05-205 KLEMBÓW
powiat Wołomin, woj. mazowieckie
tel. (0-22) 799-93-90
tel./fax (0-29) 777-90-85

Za zgodność
odpisu z **SEKRETARIATU GMINY**
data 07.07.2005
podpis mgr. Helena Krajewska

Z-ca Przewodniczącego
Rady Gminy

Jan Gajda

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów jest zestawem działań, które mają zostać podjęte w określonym otoczeniu i terminie a ich celem jest długotrwały i zrównoważony rozwój Gminy Klembów.

Plan został przygotowany na lata 2004 – 2013, przy czym zapisy dotyczące okresu programowania 2004 – 2006 są bardziej precyzyjne niż zapisy dotyczące okresu późniejszego.

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego jest wynikiem troski lokalnego samorządu o rozwój Gminy w szybko zmieniającym się i konkurencyjnym otoczeniu ekonomicznym. Planowe i racjonalne działania zwiększają szanse gminy na osiągnięcie sukcesu, zamierzonych celów oraz optymalne wykorzystanie potencjału i zasobów gminy.

Plan ten, uchwalony przez Radę Gminy, określa najważniejsze działania (zadania) mające na celu systematyczny rozwój gminy oraz wskazuje też przewidywane wyniki działań. Warunkiem powodzenia jego realizacji jest współpraca (współdziałanie) wszystkich podmiotów składających się na całość gminy – w szczególności władz samorządu lokalnego, podmiotów gospodarczych a przede wszystkim mieszkańców gminy zainteresowanych w sposób najbardziej żywotny jego efektywną realizacją.

Plan Rozwoju Lokalnego został przygotowany w ramach działań umożliwiających gminie Klembów aplikowanie do Funduszy Strukturalnych o dofinansowanie projektów powodujących i inicjujących zrównoważony rozwój gminy Klembów

Konieczność zbudowania Planu Rozwoju Lokalnego wynika jednoznacznie z zapisu w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006 i w Uzupelnieniu do tegoż programu. Oczywiście owa konieczność powstaje w momencie rozpoczęcia aplikowania przez gminę do dofinansowania projektów ze źródeł Funduszy Strukturalnych.

Przyjęte przez Radę Gminy Klembów założenia programowe niniejszego planu mają na celu wskazanie kierunków działań prorozwojowych, mieszkańcom gminy, przedsiębiorcom i

urzędnikom, jak też uświadomienie, że jest wiele elementów tworzących drogę rozwoju i dopiero wszystkie te elementy zrealizowane w sposób prawidłowy dają sukces – rozwój gminy.

Zadania, które zostaną postawione do realizacji Gminie Klembów, muszą być wykonalne technicznie, realne ekonomicznie i akceptowalne społecznie. Jednocześnie należy wskazać, że Urząd Gminy (Samorząd Lokalny) nie musi być ich jedynym realizatorem.

Wskazanie na społeczny aspekt podczas przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów jest przypomnieniem, iż rola mieszkańców to nie tylko oczekiwanie w pozycji roszczeniowej (żądaniowej), ale też aktywne uczestnictwo w budowie przyszłości gminy. Jest to również podkreślenie roli wszystkich podmiotów składających się na strukturę Gminy, ich równoprawnego znaczenia w realizacji poszczególnych zadań.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY KLEMBÓW

2.1. Analiza gminy Klembów

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów powstał na podstawie konsultacji społecznych w Gminie Klembów jak też na bazie analizy SWOT określającej silne i słabe strony Gminy oraz szanse i zagrożenia dalszego jej rozwoju. Słabe i mocne strony dotyczą teraźniejszości i sytuacji wewnętrznej. Szanse i zagrożenia dotyczą przyszłości i sytuacji zewnętrznej.

2.2. Analiza SWOT Gminy Klembów – mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - położenie w zasięgu Aglomeracji Warszawskiej - dobre położenie komunikacyjne; - dogodny układ komunikacyjny dróg krajowych i wojewódzkich; - bezpośrednie sąsiedztwo z miastem powiatowym Wołomin oraz niewielka odległość do Warszawy; - duży udział obszarów o krajobrazie naturalnym; - gościnność mieszkańców; - historyczne tradycje Gminy i Powiatu; 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające wyposażenie w sieć kanalizacyjną i wodociągową; - niedostateczny stan techniczny dróg; - duże zanieczyszczenie lasów; - niewielkie powiązanie gospodarki lokalnej z wykorzystaniem zasobów turystycznych; - niedostateczny poziom rozwoju gospodarczego; - brak połączeń kolejowych; - wysoki poziom bezrobocia - migracja młodzieży do większych ośrodków;

<ul style="list-style-type: none"> - rosnące zainteresowanie społeczeństwa i władz poprawą stanu środowiska naturalnego; - atrakcyjne elementy środowiska przyrodniczego; - niewielkie zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych; - nadwyżka wolnej siły roboczej; - wzrastające zainteresowanie mieszkańców rozwojem funkcji mieszkalnej gminy - obszary z zachowanym tradycyjnym wiejskim krajobrazem rolniczym i kulturowym; - korzystna rzeźba terenu na obszarze gminy pod kątem rozwoju mieszkalnictwa - korzystny mikroklimat dzięki występowaniu wód powierzchniowych, - dobre warunki higieniczne powietrza atmosferycznego, - istniejące tereny do zagospodarowania pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe - możliwość uprawiania różnych form turystyki; - położenie poza zasięgiem negatywnego oddziaływania dużych ośrodków miejskich i przemysłowych; - przychylność władz dla inwestorów; - zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów swoich wsi i gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie kwalifikacje zawodowe ludności; - niedostateczna baza sportowa i rekreacyjna; - brak surowców mineralnych; - niedobór placówek kulturalnych i rekreacyjnych; - brak znaczącego lokalnego kapitału inwestycyjnego na rozwój małych i średnich podmiotów gosp.; - niedobór infrastruktury otoczenia biznesu; - brak infrastruktury turystycznej - mała aktywność środowisk rolniczych w agroturystyce; - brak odpowiedniej bazy noclegowo-wypoczynkowej; - niedostateczna, niejednolita promocja gminy; - brak spójnej strategii rozwoju (gminy i powiatu) w zakresie wykorzystania zasobów turystycznych i położenia regionu; - słabe wykorzystanie produktów regionalnych do promocji; - niewielkie wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych dla celów rozwoju gminy - brak funduszy celowych na działalność społeczno – gospodarczą; - zły stan techniczny wielu obiektów historycznych jak też użytkowanie uniemożliwiające włączenie ich do oferty turystycznej;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - słabe rozpropagowanie turystyczne regionu; - słabe zagospodarowanie istniejących szlaków turystycznych i powiązań między nimi; - brak silnych podmiotów gosp. mogących wspierać sport wyczynowy; - brak schronisk młodzieżowych; - słabo rozwinięte rzemiosło lokalne i pamiątkarstwo; - słabe możliwości zatrudnienia poza rolnictwem; - dominacja małych firm w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych; - słabe (brak) zainteresowanie ze strony inwestorów zewnętrznych; - brak wydzielonych – przygotowanych / uzbrojonych terenów pod działalność gosp.; - wykształcenie niedostosowane do potrzeb turystyki; - brak szlaków rowerowych i miejsc uprawiania turystyki i rekreacji mimo sprzyjających warunków w niektórych miejscowościach; - spadek poziomu życia mieszkańców związanych tylko z rolnictwem; - słaba dostępność usług związanych z kulturą i sportem;
--	--

2.3. Analiza SWOT Gminy Klembów – szanse i zagrożenia wynikające z otoczenia zewnętrznego Gminy

Szanse	Zagrożenia
- położenie gminy w zasięgu	- znaczne ograniczenie Funduszy

<p>Aglomeracji Warszawskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatnie saldo migracji - zainteresowanie mieszkańców Warszawy osiedlaniem się na terenie gminy - warunki do rozwoju bazy turystycznej, w tym agroturystyki i turystyki wiejskiej; - walory przyrodnicze i bogactwo tradycji kulturowych; - wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego w celu rozwoju turystyki; - relatywnie niska cena usług w porównaniu z sąsiednimi regionami; - wykorzystanie obszarów chronionych w organizowaniu turystyki przyrodniczo - poznawczej; - rozwój sztuki i rzemiosła artystycznego na bazie miejscowych twórców i surowców; - rozwój rolnictwa ekologicznego; - wykorzystanie produkcji rolniczej i przetwarzanie żywności dla potrzeb turystyki; - kuchnia regionalna; - rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich, drobnej wytwórczości i usług dla rolnictwa; - zapotrzebowanie na zdrową żywność; - istniejące atrakcyjne tereny i obiekty nadające się na bazę turystyczno-wypoczynkową; 	<p>Strukturalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudna sytuacja budżetowa samorządu i związane z tym problemy z zapewnieniem wkładu własnego warunkującego korzystanie ze środków pomocowych; - niedostateczny poziom wykształcenia i mała aktywność gospodarcza mieszkańców regionu; - brak spójnej polityki regionalnej w zakresie rozwoju turystyki; - brak współdziałania podmiotów mających wspierać rozwój lokalny (gminy i powiatu) na rzecz wykorzystania przez MŚP w gminie (powiecie) zasobów gminy - niski poziom przedsiębiorczości na obszarach wiejskich; - niedostateczna infrastruktura na obszarach wiejskich; - brak dostatecznie rozwiniętej bazy turystycznej o dobrym standardzie; - niska świadomość ekologiczna i turystyczna lokalnych społeczności; - słaba kondycja finansowa gmin, powiatów i województwa; - krótki sezon turystyczny jak też koncentracja ruchu turystycznego na innych obszarach; - niski poziom estetyki gospodarstw i posesji; - niedostatecznie rozwinięta baza gastronomiczna; - brak systemu informacji turystycznej;
--	--

<ul style="list-style-type: none">- rozwój bazy wypoczynku i rekreacji nad wodą;- nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami i powiatem;- baza rodzimych surowców niezbędnych do rozwoju przemysłu rolno - spożywczego;- kompleksowe rozwiązanie problemu utylizacji opadów komunalnych;- rozbudowa systemu kanalizacji- opracowanie programów rozwoju terenów zieleni i budowy ścieżek rowerowych;- zagospodarowanie terenów nad rzeką Rządzą na cele rekreacyjno – wypoczynkowe;- istnienie wytyczonych szlaków turystycznych;- podnoszenie standardu i jakości świadczonych usług- powstanie nowego kierunku kształcenia „turystyka i rekreacja” w uczelniach województwa;- nawiązanie współpracy z podmiotami turystycznymi;- rozwój produktów proekologicznych;- rozwój infrastruktury turystycznej i hotelowo-gastronomicznej;- dalszy pomyślny rozwój podmiotów działających na terenie gminy;- pozyskanie środków Unii Europejskiej na współfinansowanie zaplanowanych inwestycji (infrastrukturalnych, produkcyjnych, usługowych, turystycznych) i przyspieszenie ich tempa;	<ul style="list-style-type: none">- niewystarczająca znajomość języków obcych;- upadek gospodarstw rolnych, przy braku innych źródeł utrzymania ich właścicieli;- recesja gospodarcza w Polsce;- brak środków na finansowanie inwestycji z zakresu podstawowej infrastruktury technicznej (kanalizacja, infrastruktura drogowa);- odpływ młodej kadry do ośrodków miejskich poza gminą i powiatem;
---	--

2.4. Położenie, powierzchnia, ludność,

Położenie Gminy Klembów i powiatu wołomińskiego na tle województwa i Kraju przedstawia poniższa

mapa.

Gmina Klembów położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego. W układzie administracyjnym gmina wchodzi w skład powiatu wołomińskiego.

Gmina Klembów sąsiaduje z następującymi gminami wchodzącymi w skład powiatu wołomińskiego:

od północy z gminą Dąbrówka,

od wschodu z gminą Tłuszcz,

od południa z gminami Poświętne i Wołomin

od zachodu z gminą Radzymin

Przy ogólnej powierzchni gminy 8579 ha strukturę gruntów na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela – Struktura użytkowania ziemi w gminie Klembów

Powierzchnia użytków rolnych	6035
Grunty orne	4160
Sady	1
Łąki	1568
Pastwiska	306
Lasy i grunty leśne	1359
Pozostałe grunty i nieużytki	1185

Źródło: www.stat.gov.pl

Ważną rolą uzupełniającą działalność rolniczą w gminie są usługi. Teren gminy, dzięki bliskiej odległości od Warszawy oraz atrakcyjności krajobrazowej i przyrodniczej, stanowić może miejsce dla rozwoju osadnictwa mieszkaniowego, turystyki, agroturystyki oraz bazy rekreacyjno – wypoczynkowej turystyki weekendowej.

Kolejnym kierunkiem, w jakim powinien pójść rozwój gospodarczy gminy to usługi na rzecz, przede wszystkim, mieszkańców Klembowa jak i sołectw znajdujących się na terenie gminy.

Ludność gminy liczy 8528, zamieszkującej w 17 sołectwach.

Tabela – Ludność gminy Klembów – 2003r.

Ludność gminy ogółem w tym:	8528
Mężczyźni	4213
Kobiety	4315

Źródło: www.stat.gov.pl

2.5. Środowisko przyrodnicze,

Teren gminy znajduje się na terenie Równiny Wołomińskiej. Krajobrazowo i przyrodniczo prezentuje wszystkie cechy tego obszaru.

Na obszarze gminy Klembów znajduje się rezerwat przyrody Dębina oraz 8 pomników przyrody. Ogólna wielkość obszarów prawnie chronionych wynosi 51,2 ha.

Tabela – Obszary prawnie chronione i pomniki przyrody

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych ogółem w ha	51,2
Pomniki przyrody ogółem	8

Źródło: www.stat.gov.pl

Rezerwat „Dębina” znajdujący się na terenie gminy Klembów utworzony w celu zachowania fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnego zespołu dębowo-grabowego z udziałem jesionu, wiązu i lipy. Górne piętro tworzą tu 200 letnie dęby. Ten kompleks leśny zasługuje na szczególną uwagę. Charakteryzuje się zróżnicowaną wartością pod względem przyrodniczym. Cechuje go naturalna szata roślinna, występowanie cennych zbiorowisk czy bogactwo gatunkowe związane z żyznością siedliska.

Ze względu na swe położenie w krajobrazie spełnia on istotne funkcje ekologiczne. Jest cennym elementem krajobrazowym, przyrodniczym i wizualnym. Ma swoiste wysokie walory estetyczne. Drzewom towarzyszą zarośla oraz roślinność, które tworzą bardzo cenne i malownicze układy przestrzenne.

Na uwagę zasługuje też Wilcze Bagno, którego część obszaru znajduje się na terenie rezerwatu. Znajdująca się w jego obrębie mokradła i jeziorka są otoczone zaroślami i zadrzewieniami, tworząc cenny element urozmaicający krajobraz.

2.5.1. Rzeźba terenu

Gmina Klembów leży w obrębie Niziny Mazowieckiej. Teren gminy położony jest na obszarze zlewni rzeki Bug, której głównym, dopływem na tym terenie jest rzeka Rządza.

Dolina rzeki Rządzy wykazuje bardzo dużą naturalność. Charakteryzuje się też ciekawymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Bogactwo flory, a zwłaszcza występowanie wielu na tym terenie rzadkich gatunków roślin, predysponuje go do rozwijania rekreacji i turystyki wiejskiej.

2.5.2. Surowce mineralne

Podstawowe surowce mineralne występujące w gminie Klembów to piaski akumulacji lodowcowej oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe rzeczne oraz eoliczne i lokalne utwory zastoiskowe – ily, muły i piaski. Nadające się do eksploatacji złoża wykorzystywane są w gospodarce lokalnej, głównie w budownictwie.

2.5.3. Klimat

Gmina Klembów położona jest w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym. Warunki klimatyczne kształtują się zasadniczo pod wpływem zachodniej cyrkulacji atmosferycznej i dominujących w ciągu roku mas powietrza polarnego. Temperatura powietrza wynosi średnio 7,5-8°C. Średnia roczna suma opadów należy do najniższych w Polsce i wynosi około 450-500 mm. Pokrywa śnieżna występuje przeważnie 70-80 dni w roku. Podobnie jak w całym kraju obserwuje się tutaj przewagę wiatrów zachodnich i północno-zachodnich. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,2m/sek.

2.5.4. Stosunki wodne

Gmina znajduje się w obszarze zlewni Bugu i Wisły, tworząc węzeł wodny tj. obszar kilku rzek i potoków odpływających w różnych kierunkach.

Przez gminę oprócz rzeki Rządza przepływają tylko niewielkie ciek wodne m.in. rzeczka Cienka. Rzeka Rządza jest ciekami o wyjątkowej czystości wód i bogatej faunie i florze (szczególnie ptactwo). Rzeka ta wypływa z gminy Kałuszyn i płynie w kierunku północno-

zachodnim. Na terenie gminy jej dolina jest stosunkowo szeroka, a brzegi niewyraźne. Rządza uchodzi do Zalewu Zegrzyńskiego.

Gmina Klembów jest uboga w zbiorniki wód stojących. Niewielkie zbiorniki wodne znajdują się między innymi na obszarze rezerwatu Dębina.

2.5.5. Budowa geologiczna i gleby

Gmina Klembów charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami hydro-geologicznymi. Poziom główny o miąższości ponad 40 m występuje w piaskach i żwirach pochodzenia rzeczno i wodnolodowcowego. Miejscami może on być przewarstwiony utworami słabo przepuszczalnymi, zwykle o małej miąższości. Występujące utwory zastoiskowe nie tworzą szczelnej izolacji warstwy wodonośnej ze względu na małą miąższość, różny stopień przepuszczalności, nieciągłość jej występowania. Zwierciadło wody ma charakter swobodny, lokalnie napięty. Występuje zwykle na głębokości <5m, a na obszarach obecności przypowierzchniowych utworów zastoiskowych, może występować głębiej w przedziale 5–15m. Przewodność użytkowego poziomu wodonośnego na większości obszaru mieści się w przedziale 1000 – 1500 m²/24h.

Gleby gminy Klembów są charakterystyczne dla całego powiatu wołomińskiego. Opis gleb na terenie gminy został przedstawiony w oparciu o wyniki badań zawarte w „Atlasie geochemicznym Polski 1:2 500 000” (Lis, Pasieczna 1995) opracowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Ogółem na obszarze powiatu Wołomin wykonano 54 analizy chemiczne próbek gleb. Sumaryczna klasyfikacja (wg Rozporządzenia Ministra Środowiska dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów gleby oraz standardów jakości ziemi - Dz. U. Nr 165 z dnia 4 października 2002 r., poz. 1359) wskazuje, że 96% badanych gleb z obszaru powiatu Wołomin należy do grupy A (standard obszaru poddanego ochronie), 2% do grupy B i 2% do grupy C. Przeciętna zawartość oznaczonych pierwiastków w glebach powierzchniowych powiatu Wołomin jest bardzo zbliżona do ich przeciętnej zawartości w glebach z obszarów niezabudowanych Polski.

Zdecydowana większość gleb obszaru powiatu Wołomin (81% zbadanych próbek) wykazuje odczyn kwaśny (<6,7), typowy dla większości gleb warstwy powierzchniowej z obszaru Polski.

Na znacznej powierzchni gminy występują brązowe lub żółtobrązowe znacznie odwapnione gliny zwałowe. Bezpośrednio na tej warstwie występują piaski różnoziarniste i żwiry. Najmłodsze osady (początek holocenu) to piaski i żwiry występujące w dolinie Rządzy.

Z uwagi na duże znaczenie dla gospodarki gminy, zasady dotyczące ochrony gleb mają priorytetowe znaczenie wśród dziedzin ochrony środowiska.

Decydujący wpływ na powstanie gleby miały zawsze: macierzyste podłoże, rzeźba terenu i warunki klimatyczne przy dużym współdziałaniu szaty roślinnej. Zdecydowaną przewagę na terenie gminy mają gleby biellicowe. W dolinach Rządzy i Cienkiej występują gleby organiczno – mineralne, mułowe, murszowe i torfowe. Odczyn jest przeważnie kwaśny i bardzo kwaśny.

Pod względem bonitacyjnym przeważają gleby słabe, głównie klasa piąta, rzadziej czwarta, a na jałowych piaskach - szósta, praktycznie nadająca się tylko pod zalesianie.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze można dokonać jedynie w planach zagospodarowania przestrzennego.

2.6. Turystyka,

Ze względu na swoje położenie gmina ma szansę rozwijać turystykę – szczególnie turystykę wiejską, agroturystykę, weekendową i turystykę krajoznawczą.

Silnym atutem gminy w zakresie rozwoju turystyki jest dolina rzeczki Rządza i rezerwat przyrody Dębina.

W gminie brakuje specjalistycznego ośrodka zajmującego się sportem i rekreacją. Bazę tej działalności stanowić mogą: szkolne boiska sportowe, jedna sala gimnastyczna oraz jeden kort tenisowy (asfaltowy). Powyższe zaplecze sportowe jest jednak niewystarczające i nie jest na odpowiednim poziomie. Istnieje potrzeba: stworzenia nowych obiektów sportowych, podniesienia standardu już istniejących i należytego ich zagospodarowania.

Na terenie gminy dostrzega się także ewidentny brak infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w postaci: schronisk, pól namiotowych, plaż strzeżonych, kortów tenisowych, ścieżek zdrowia, tras narciarskich i placówek gastronomicznych. W gminie znajdują się atrakcyjne miejsca pod budownictwo letniskowe

Zwiększenie nakładów na turystykę stwarza duże możliwości rozwoju. Rozwój bazy turystycznej może przyczynić się do zmniejszenia stopy bezrobocia, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, a także w zwiększenia wpływów do gminnych budżetów.

Z elementów zagospodarowania turystycznego na terenie gminy Klembów należy wymienić żółty szlak turystyczny w okolicach rezerwatu „Dębina”.

Należy wskazać dobre warunki do rozwoju rekreacji konnej. Konną formę rekreacji w postaci rehabilitacji i jazdy rekreacyjnej oferuje m.in. ośrodek hipoterapii w Ostrówku.

Planowane do uzyskania cele w zakresie zrównoważenia sektora rekreacji i turystyki winny obejmować:

- optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy w celu rekreacji i turystyki
- budowa i wzmocnienie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej na terenie gminy
- wspieranie budowy szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych.
- kontynuacja i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu wśród mieszkańców (organizacja turniejów, zawodów sportowych, itp.)
- wspieranie instytucji (stowarzyszenia, fundacje) zajmujących się rozwojem sportu i rekreacji
- ochrona dziedzictwa kulturowo–historycznego. (program ochrony zabytków i tradycji)

2.7. Zagospodarowanie przestrzenne

2.7.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Gmina usytuowana jest w Kotlinie Warszawskiej, a ściślej - na Równinie Wołomińskiej.. Okolica obfituje w lasy, które zajmują 15,84% całej powierzchni gminy. W celu ochrony drzewostanu liściastego utworzony został rezerwat leśny "Dębina".

Pow. gminy	obszar lasów	%
8579 ha	1359 ha	15,84

Gmina usytuowana jest w centralnej części powiatu wołomińskiego. Jest gminą typową rolniczą, gdzie użytki rolne stanowią 81% powierzchni gminy. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 10 ha. Na jej terenie nie występują duże zakłady przemysłowe, wśród przedsiębiorstw dominują małe zakłady handlowe i usługowe. Teren gminy Klembów to 19 miejscowości zorganizowanych w 17 sołectw, które zamieszkuje 8579 osób.

Tabela – powierzchnia i struktura gminy administracyjna Klembów

Powierzchnia gminy ogółem w ha	8579
Powierzchnia gminy w km ²	86
Sołectwa ogółem	17
Miejscowości wiejskie	19

Źródło: www.stat.gov.pl

Administracyjnie gmina położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego i centralnej powiatu wołomińskiego.

Przez gminę przepływają tylko niewielkie ciek wodne m.in. rzeka Rządza o wysokiej czystości wód i bogatej faunie i florze (szczególnie ptactwo) oraz rzeczka Cienka. 51,2ha (0,6% powierzchni) gminy Klembów zajmuje obszar prawnie chroniony - rezerwat Dębina.

Gmina należy do ubogich pod względem występowania surowców mineralnych – na jej terenie występują głównie piaski i żwiry. Przez teren gminy przebiega magistrala kolejowa Warszawa – Białystok. Na jej terenie nie występują duże zakłady przemysłowe, wśród przedsiębiorstw dominują małe zakłady handlowe i usługowe. Dobrze rozwinięta jest sieć gazowa. Obecnie budowana jest kanalizacja sanitarna i oczyszczalnia ścieków.

2.7.2. Infrastruktura techniczna

2.7.2.1. Infrastruktura komunikacyjna

Sieć dróg na terenie gminy

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka 634 i sieć dróg gminnych i powiatowych. Długość dróg gminnych wynosi 186 km w tym 131 o nawierzchni nieutwardzonej.

Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy to

- 28571 Ostrówek – Klembów – Resztów 10700 mb
- 28572 Klembów – Krusze – 5000 mb
- Wola Rasztowska – Kraszew Nowy - Rżyska – 5900 mb
- Dobczyn – Kraszew N. – gr. gminy – 7200 mb.

Łączna długość dróg powiatowych to 28800 mb dróg powiatowych

Transport publiczny

Realizowany jest przez przewoźników publicznych, prywatnych. Jednym z przewoźników jest też samorząd gminy, który organizuje transport dzieci i młodzieży do i ze szkoły.

Wśród firm przewozowych oferujących linie regularne znajduje się firma przewozowa z Woli Rasztowskiej: Wiesław Słoński – Przewóz Osób Autobusem obsługująca linie Warszawa – Radzymin.

Linie Warszawa – Kraszew Stary obsługuje firma Ignacy Syrówka Przewóz Osób Autokar4m z Kraszewa Starego.

Linia Warszawa – Wólka Dąbrowiecka przez Tuł obsługuje również firma prywatna. Jest to Katarzyna Kacprzyk – Przewozy Autokarowe.

Mankamentem transportu autobusowego jest ciągle zbyt niska ilość połączeń w godzinach szczytu. Pozytywnym zaś elementem jest szybki przyrost przewoźników prywatnych.

Transport kolejowy

Powiaty wołomiński a wraz z nim i gmina Klembów znajduje się przy magistrali kolejowej Warszawa – Białystok. Stacje kolejowe znajdują się między innymi w Dobczynie i Klembowie. Takie usytuowanie gminy przy wspomnianej trasie jest zdecydowanym ułatwieniem w komunikacji z Warszawą i Wołominem. Jest to istotne w przypadku walki z bezrobociem (łatwość dotarcia do warszawskich zakładów pracy) jak i „walka” o turystów pragnących wypocząć w okresie weekendów w pobliżu stolicy.

Infrastruktura w zakresie ochrony środowiska

Jednym z istotnych zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy jest budowa sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Rozwiązanie problemów gospodarki wodno – ściekowej jest najpilniejszym zadaniem gminy.

Na terenie gminy Klembów w Woli Rasztowskiej funkcjonuje lokalna oczyszczalnia ścieków na bazie istniejącego już osadnika Imhoffa. Osadnik ten w ostatnich latach nie był wykorzystywany. Jest to mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków. Projektowana przepustowość to 55 m³/d.

W Klembowie projektuje się budowę oczyszczalni na działce o nr ew. 407/2. Jej właścicielem jest Urząd Gminy. Będzie to mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia typu BIO-PAK. Projektowana przepustowość to 600 m³/d.

Gmina Klembów jest obszarem o wysokiej klasie czystości ekologicznej. Wynika to między innymi z braku dużych, uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych.

Tabela – Ścieki i emisja zanieczyszczeń gazowych - dane 2003r.

Ścieki oczyszczane komunalne odprowadzane ogółem / dam ³ /rok	13,4
Emisja zanieczyszczeń gazowych razem / t/r	143,0
Emisja zanieczyszczeń gazowych dwutlenek węgla / t/r	126,0

Źródło: www.stat.gov.pl

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Klembów, podobnie jak powiat wołomiński, zaopatrywana jest w wodę z ujęć wód podziemnych piętra czwartorzędowego i trzeciorzędowego.

Na terenie gminy funkcjonuje zaledwie kilkukilometrowy odcinek wodociągu (5,6km.), co w skali potrzeb gminy stanowi niewielki procent. Mieszkańcy wielu miejscowości wykorzystują wodą ze studni przyzagrodowych, kopanych lub wierconych.

Jak stwierdzają badania, woda z takich ujęć jest nieodpowiedniej jakości, zarówno ze względu na zanieczyszczenia geogeniczne (mangan, żelazo), jak również zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego.

Zużycie wody w podziale na potrzeby gospodarki narodowej i ludności da się zmierzyć w przypadku korzystania z wodociągu. Przy istniejącej linii wodociągowej długości 5,6 km zużycie wody wynosi 25,6 dam³/rok.

Tabela – Zużycie wody – 2003 r.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem / dam ³ /rok	25,6
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zaopatrzenie wodociągów sieciowych / dam ³ /rok	25,6
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności gospodarstwa domowe / dam ³ /rok	25,6

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – Ścieki komunalne i przemysłowe

Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania nie oczyszczone odprowadzone siecią kanalizacyjną / dam ³	283,4
---	-------

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – Sieć wodociągowa gminy Klembów

długość czynnej sieci rozdzielczej w km	5,6
liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt.	67
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam3)	25,6
Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej (na bazie NSP 2002r.)	496

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – Sieć kanalizacyjna gminy Klembów

długość czynnej sieci kanalizacyjnej / km	29,4
liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt.	762
ścieki odprowadzone w dam3	283,4
Ilość ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (na bazie NSP 2002r.)	2832

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – Zaopatrzenie w gaz – sieć gazowa na terenie gminy Klembów

Długość sieci gazowej ogółem w km	95,8
długość czynnej sieci rozdzielczej w km	88,00
czynne połączenia do budynków mieszkalnych w szt.	1004
liczba odbiorców gazu (gospodarstwa domowe)	976
zużycie gazu w gospodarstwach domowych w hm3	1,1

Źródło: www.stat.gov.pl

2.7.2.2. Historia i stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Historia Klembowa sięga X-XI wieku. Potwierdzają to odkrycia archeologiczne. Znalaziono glinianą urnę z czasów pogańskich, szczątki murowanych zabudowań oraz brukowaną ulicę pochodzącą z ok. X - XI w. Tereny były bardzo lesiste, pokryte puszciami, a życie organizowane było w rejonie rzek. Klembów należał do dóbr Książąt Mazowieckich. Na przełomie XIV w. Założony został pierwszy kościół w Klembowie pod wezwaniem św. Klemensa. Fundacja datowana jest na lata 1333-1357r., a konsekracji dokonał Biskup Płocki ks. Klemens Pierzchała. Książę Janusz II (1455-1495) przyznał rycerzowi Świętosławowi rozległe dobra Pruskowo (w tym Klembów), a jego synowie przyjęli nazwiska od dziedzicznych dóbr - Klembowscy.

23.04.1656r. Szwedzi spalili kościół i wioskę. Od 1775r. Klembów położony był w województwie mazowieckim, Ziemi Nurskiej, powiecie kamienieckim i dekanacie stanisławowskim i należał do Dominika Sobolewskiego, łowczego nurskiego. Drugi kościół spłonął w 1794r. W latach 1791-1822 Klembów stanowił własność Czarnockich. Od 1807r. w Księstwie Warszawskim, od 1815 w Królestwie Polskim.

W roku 1822 Klembów, Zamość, Krusze i Borki kupił gen. dyw. Franciszek Żymirski. Obecny kościół jest jego fundacji. Generał poległ w powstaniu 1831r. Prochy jego złożono w miejscowym kościele. Do 1868r. jego syn Józef był właścicielem wsi Krusze. Wybudowana w 1862r. kolej Warszawa-Petersburg biegła m.in. przez byłe dobra Żymirskich.

Podczas powstania w 1863r. spłonęła karczma i część miejscowości. Po zmianach carskiej administracji Klembów należał do powiatu radzyńskiego.

Wśród istotnych inicjatyw społecznych z początku XX stulecia należy wymienić powołanie do życia jesienią 1908 roku Straży Ogniowej.

Przez teren gminy przeszły działania wojny bolszewickiej 1920r. W czasie II Rzeczypospolitej pobudowano nową szkołę. W czasie II Wojny Światowej działał Oddział Batalionów Chłopskich we współpracy z Armią Krajową. Przez Klembów dwukrotnie przechodził front Armii Czerwonej w kierunku na Warszawę.

Burzliwe dzieje Polski i Klembowa, które również odczuło dotkliwie wszystkie zawieruchy wojenne i powstania. Do dnia dzisiejszego dotrwało zaledwie kilka zabytkowych budynków.

Należy wymienić:

- Kościół klasycystyczny (1823-1829) w Klembowie oraz
- Pałac w Woli Rasztowskiej (dawna siedziba letnia króla Jana III Sobieskiego, przekazany rodzinie Chrzanowskich za obronę Trembowli (1675) przed armią turecko - tatarską; po II Wojnie Światowej odbudowany, obecnie mieści się tam szkoła.)

Gmina Klembów posiada własny herb zwany Rosochaczem Falistym.

2.7.2.3. Kultura

Zadania w zakresie kultury na terenie gminy realizują Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminna. GOK przygotowuje w ciągu roku szereg stałych form zajęć, którymi obejmuje zarówno dzieci jak i dorosłych. Biblioteka swoimi działaniami wspiera statutową działalność GOK. Wielkość księgozbiorów biblioteki w Klembowie i filii oraz aktywność czytelniczą dzieci, młodzieży jak i dorosłych prezentuje poniższa tabelka.

Tabela – Biblioteki na terenie gminy Klembów

Biblioteki i filie	5
Pracownicy bibliotek ogółem	5

Księgozbiór (wol.)	36227
Ilość czytelników ciągu roku	1112
Wypożyczenia księgozbioru (na zewnątrz) (wol.)	16304
Placówki biblioteczne przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	1

Źródło: www.stat.gov.pl

2.8. Gospodarka gminy Klembów

Gmina jest w całości zgazyfikowana. Drogi lokalne utwardzone są w bardzo dobrym stanie. W ostatnich latach zostały zbudowane 2 sale gimnastyczne i wyremontowane wszystkie szkoły. Zmodernizowano oczyszczalnię ścieków w Woli Rasztowskiej oraz przystąpiono do realizacji Projektu oczyszczalni ścieków w Klembowie łącznie z kanalizacją dla miejscowości Klembów, Ostrówek, Lipka.

W planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Klembów ok. 50% terenów przeznaczono pod budownictwo mieszkalne i rekreację.

Główny dział gospodarki gminy Klembów to przede wszystkim rolnictwo. Dzięki korzystnemu położeniu gminy Klembów, jej tereny mogą stanowić atrakcyjne miejsca dla rozwoju działalności gospodarczej, drobnej wytwórczości i usług związanych z rolnictwem, handlem a przede wszystkim z turystyką weekendową i agroturystyką.

Atrakcyjne tereny do tego typu działalności położone są wzdłuż rzeczki Rządza. Na obszarze miejscowości położonych wzdłuż Rządzy znajdują się atrakcyjne tereny pod rozwój agroturystyki, pod zabudowę mieszkalną i letniskową.

Gmina Klembów, będąc gminą o charakterze głównie rolniczym, skupia podmioty gospodarcze działające głównie na rzecz tego sektora. Obok rolnictwa i usług na rzecz rolnictwa i mieszkańców wsi występują tu działy: leśnictwo i turystyka. Prezentowany na terenie sektor publiczny obejmuje: urząd gminy, oświatę (szkoły podstawowe i gimnazjum), służbę zdrowia.

W roku 2003 w systemie REGON zanotowano 374 zarejestrowanych jednostek z terenu gminy. Wśród można wymienić następujące kategorie pod względem struktury własności i formy prawnej

Tabela – Charakterystyka jednostek zarejestrowane w systemie REGON na terenie gminy Klembów

sektor publiczny liczba jednostek ogółem	18
sektor publiczny jednostki budżetowe państwowe i komunalne ogółem	17
sektor prywatny liczba jednostek ogółem	438
sektor prywatny osoby fizyczne	388
sektor prywatny spółki prawa handlowego	14
sektor prywatny spółki z udziałem kapitału zagranicznego	2
sektor prywatny spółdzielnie	2
sektor prywatny stowarzyszenia i organizacje społeczne	9

Źródło: www.stat.gov.pl

W większości są to małe zakłady jednoosobowe. Przeważają zakłady związane z produkcją i wykonawstwem w budownictwie oraz zakłady mechaniki pojazdowej. Według sektora własności wśród podmiotów gospodarki przeważają podmioty prywatne.

2.8.1. Gospodarka mieszkaniowa

Stan i struktura zabudowy ma istotne znaczenie dla wielu aspektów z zakresu ochrony środowiska. M.in. powstawania odpadów, struktury ogrzewania mieszkań, niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza, ilości terenów urządzonej zieleni itp. Gmina Klembów to przede wszystkim zabudowa jednorodzinna zagrodowa, w której zamieszkuje 96,65% mieszkańców, zaś 3,09% mieszkańców mieszka w budownictwie wielorodzinnym.

Tabela – Zasoby mieszkaniowe gminy Klembów

Zasoby mieszkaniowe ogółem (liczba mieszkań)	2513
Zasoby mieszkaniowe ogółem (liczba izb)	10228
Zasoby mieszkaniowe ogółem powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	211822
Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy - mieszkania ogółem	83
Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy - izby	240
Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	3822

Źródło: www.stat.gov.pl

2.8.2. Leśnictwo

Lasy na terenie gminy zajmują około 15% jej powierzchni. Przy średniej krajowej zalesienia ok. 27% stopień lesistości gminy jest niewielki. Z najciekawszych obszarów leśnych, istotnych z punktu widzenia ekosystemu ale też i gospodarki jest rezerwat Dębina, o powierzchni 51,2ha.

Tabela – Grunty leśne i gospodarka leśna na terenie gminy Klembów

Powierzchnia gruntów leśnych ogółem w ha	1741.7
Powierzchnia gruntów leśnych powierzchnia lasów w ha	1727.9
Powierzchnia gruntów leśnych publicznych razem w ha	568.7
Powierzchnia gruntów leśnych publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych w ha	540.7
Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych ogółem w ha	1173.0
Odnowienia i zalesienia zalesienia ogółem w ha	6.8
Odnowienia i zalesienia zalesienia lasy publiczne ogółem w ha	2.0
Odnowienia i zalesienia zalesienia lasy prywatne ogółem w ha	4.8
Odnowienia i zalesienia ogółem w ha	4.8
Pozyskiwanie drewna (grubizny) ogółem w m3	241
Pozyskiwanie drewna (grubizny) lasy prywatne w m3	241
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem w ha	1173.0
Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych razem w ha	1173.0
Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych - osób fizycznych w ha	1101.0
Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych -wspólnot gruntowych w ha	66.0

Źródło: www.stat.gov.pl

2.8.3. Rolnictwo

Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy Klembów przedstawia się następująco:

Wielość gospodarstwa w ha	Ilość gospodarstw
1 – 3	833
3 – 5	339
5 - 10	292
10 – 20	104
20 – 30	5
> 30	6

Ogólna powierzchnia wszystkich gospodarstw wynosi 1358.

Średnia powierzchnia gospodarstwa = 4,5 ha

Na terenie wskazanych gospodarstw znajduje się 2060 nieruchomości ogółem, w tym rekreacyjne 120.

Rolnictwo gminy cechuje:

- zbyt niska efektywność produkcji
- zbytne rozdrobnienie gospodarstw rolnych
- niski dysparytet dochodów rolniczych
- brak integracji w środowisku wiejskim

Z powyższych zestawień wynika, że obszary wiejskie winny wiązać się z inną niż rolnictwo działalnością gospodarczą. Gmina może i winna odchodzić od rolnictwa, starając się (biorąc pod uwagę potencjalne możliwości) rozwijać osadnictwo mieszkaniowe, rekreację, turystykę i drobną przedsiębiorczość wraz z sektorem usług.

Mimo to można wymienić przynajmniej dwa czynniki, które winny wspierać rozwój zrestrukturyzowanego rolnictwa. Pierwszym z nich jest bliskość Warszawy jako ważnego rynku zbytu dla produkcji ogrodniczej, sadowniczej, warzywniczej itp. Drugim – rozwój przetwórstwa obróbki wstępnej owoców oraz przechowalnictwa, co pozwoli rozwijać istniejący już eksport na rynki zewnętrzne

- krajowe (Warszawa, inne regiony) jak też na rynki
- zagraniczne – (kraje Unii Europejskiej).

2.8.4. Elektroenergetyka

Gmina Klembów zaopatrywana jest w prąd elektryczny z rejonu Wołomin. Stan techniczny linii jest zadowalający. W istniejącej sieci przesyłowej istnieją znaczne rezerwy mocy. Istniejący układ sieci daje dużą pewność zasilania przy małych spadkach napięć. Zaspokojone mogą być znaczne zapotrzebowania energii.

2.9. Sfera społeczna

Ludność gminy w dniu 30.VI 2008 roku kształtowała się na poziomie 8579 osób. W klasyfikacji przedstawiającej podział na wiek przed-, pro- i poprodukcyjny przedstawia następujący obraz demograficzny gminy.

Szczegółowe dane w poniższych tabelach.

2.9.1. Struktura demograficzna gminy

Tabela – ludność w wieku przedprodukcyjnym wg miejsca zamieszkania – 15.IX.2008r.

Ludność gminy w wieku przedprodukcyjnym w tym:	2214
Mężczyźni	1135
Kobiety	1079

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – ludność w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 15.IX.2008r.

Ludność gminy w wieku przedprodukcyjnym w tym:	5454
Mężczyźni	2846
Kobiety	2608

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – ludność w wieku poprodukcyjnym wg miejsca zamieszkania – 15.IX.2008r.

Ludność gminy w wieku poprodukcyjnym w tym:	1175
Mężczyźni	363
Kobiety	812

Źródło: www.stat.gov.pl

2.9.3. Oświata

Zadania statutowe gminy w zakresie oświaty i wychowania spełniają szkoły i przedszkola. Na terenie gminy funkcjonuje 1 przedszkole i 7 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Dokładna sytuację w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela – Przedszkola na terenie gminy Klembów

Przedszkola ogółem	1
Ilość dzieci w przedszkolach	52

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela – Oddziały przedszkolne przy szkołach na terenie gminy Klembów

Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7
Ilość dzieci w oddziałach przedszkolnych	117

Źródło: www.stat.gov.pl

Szkolnictwo prezentowane jest przez 6 szkół podstawowych, które obejmują procesem nauczania 731 dzieci.

Tabela – Szkolnictwo podstawowe na terenie gminy Klembów

Ilość szkół ogółem	6
Ilość pomieszczeń szkolnych	47
Ilość oddziałów w szkole podstawowej	42
Ilość uczniów ogółem	731

Źródło: www.stat.gov.pl

Na terenie gminy działa również szkoła podstawowa specjalna, która dysponuje 4 pomieszczeniami szkolnymi. Uczy się w niej 20 dzieci.

Poziom ponad podstawowy w zakresie nauczania realizują 2 gimnazja. Opieką edukacyjną obejmują łącznie 348 osób.

Tabela – Szkolnictwo gimnazjalne na terenie gminy Klembów

Ilość szkół gimnazjalnych ogółem	2
Ilość pomieszczeń szkolnych	8
Ilość oddziałów w gimnazjach	15
Ilość uczniów ogółem	348

Źródło: www.stat.gov.pl

2.9.4. Ochrona zdrowia

Sytuacje w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy przedstawia poniższa tabela. W strukturze organizacyjnej funkcjonują dwa ośrodki zdrowia

- Ośrodek Zdrowia w Woli Rasztowskiej
- NFOZ „Salus” w Ostrówku

Tabela – Ochrona zdrowia na terenie gminy Klembów

przychodnie ogółem	2
przychodnie publiczne	1
przychodnie niepubliczne	1
podstawowa opieka zdrowotna porady ogółem	26871
podstawowa opieka zdrowotna porady lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej	21658
podstawowa opieka zdrowotna podległa samorządowi terytorialnemu porady ogólnodostępne razem	3859

apteki ogółem	1
farmaceuci pracujący w aptekach ogółem	2

2.9.5. Bezpieczeństwo publiczne

Niektóre z zadań z zakresu ochrony środowiska kierowane są do służb ratowniczych i prewencyjnych w szczególności do straży pożarnej.

Na terenie gminy Klembów Ochotnicze Straże Pożarne funkcjonują w :

- Dobczyn – stan 21 osobowy
- Klembów – stan 31 osobowy
- Rozszczep – stan 36 osobowy.
- Krusze – stan 39 osobowy

2.10. Rynek pracy

W gospodarce gminy dominuje głównie rolnictwo. Wśród występujących na jej terenie zakładów znajdujemy przede wszystkim zakłady usługowe. Niewielka ilość zakładów, zmiany strukturalne w rolnictwie wywołują zjawisko bezrobocia. Jego poziom przedstawia poniższa tabela.

Tabela – Bezrobotni ogółem i wg płci - 30.VI.2008r.

Pracujący ogółem w tym:	330
Mężczyźni	188
Kobiety	142

Źródło: www.stat.gov.pl

3. Identyfikacja problemów wynikających z analizy aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Klembów

Teren Gminy znajduje się w chwili obecnej poza głównym nurtem aktywności gospodarczej i wzrostu gospodarczego. Bezrobocie jest jednym z najpoważniejszych problemów, jakie muszą rozwiązać władze samorządu lokalnego.

Niedostateczna ilość jak też słabość istniejących przedsiębiorstw (małych, średnich jak i dużych) powoduje, że liczba bezrobotnych i osób mogących stracić pracę stale wzrasta. Należy też pamiętać, że teren gminy to obszary wiejskie charakteryzujące się znacznym bezrobociem ukrytym.

Oprócz wysokiego bezrobocia, za najważniejsze dla Gminy Klembów należy uznać następujące problemy:

- poszerzająca się stale strefa ubóstwa mieszkańców

- mała aktywność gospodarczo – społeczna mieszkańców,
- brak społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich,
- wysokie zatrudnienie w rolnictwie,
- brak miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- słabo rozwinięta infrastruktura, w tym turystyczna,
- brak atrakcyjnej oferty turystycznej i usługowej,
- słabo rozwinięta infrastruktura drogowa, wodociągowa, kanalizacyjna,
- bardzo mała konkurencyjność regionu,
- niedostateczne nasycenie obszaru infrastrukturą ochrony środowiska,
- niski poziom PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca;
- wzrost grupy ludności w wieku poprodukcyjnym, z konsekwencjami w sferze ekonomicznej i infrastruktury społecznej,
- niewykorzystanie w gminie potencjału ludzkiego, przy istniejącej obecnie grupie aktywnej zawodowo, w tym i osób wykształconych, rodzące zjawisko migracji zewnętrznej cennych zasobów kadrowych,
- nasilanie się patologii społecznej i pogarszanie stanu zdrowotnego ludności, jako pośredni skutek bezrobocia,
- niekorzystna struktura działowo – gałęziowa zatrudnienia, ze zbyt dużym udziałem pracujących w rolnictwie i leśnictwie, a zbyt małym w przemyśle, budownictwie oraz usługach,
- odpływ młodej wykwalifikowanej kadry do ośrodków poza terenem gminy Klembów,
- lokowanie zakładów produkcyjnych i usługowych poza terenem gminy
- brak bezpośredniego przełożenia wysokiego wskaźnika wzrostu PKB w kraju na dochody ludności gminy,
- brak środków na sfinansowanie inwestycji strukturalnych, skutkujących zwiększeniem skłonności inwestorów do zaangażowania kapitału na terenie gminy,
- brak miejscowego, rodzimego dużego kapitału mogącego zainicjować przedsięwzięcia prorozwojowe na terenie gminy,
- zagrożenie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy, związane z nie uporządkowaniem gospodarki ściekowej w wielu miejscowościach,
- brak środków na renowację i odtworzenie cennych zabytków kultury,
- brak środków na finansowanie podstawowej infrastruktury technicznej (kanalizacja, infrastruktura drogowa),
- nie kontrolowany, znaczny wzrost ruchu samochodowego (zwłaszcza z istniejącymi i planowanymi szlakami komunikacyjnymi)

- brak środków pozwalających wykorzystać walory gminy na cele turystyczno – rekreacyjne (ścieżki rowerowe, szlaki kajakowe, organizacja obszarów atrakcyjnych na potrzeby rekreacji i turystyki)

4. ZADANIA POLEGAJCE NA POPRAWIE SYTAUACJI W GMINIE KLEMBÓW

Zakłada się, że rolnictwo pozostanie dominującą funkcją gospodarczą gminy Klembów. Konieczne jest jednak położenie nacisku na rozwój działalności mogących uzupełnić działalność podstawową w postaci przede wszystkim:

- przetwórstwa rolno - spożywczego
- usług ogólnych o wysokim standardzie
- agroturystyki i turystyki.

Rozwój działalności gospodarczej nie może wpływać jednak na degradację środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zniekształcenia krajobrazu. Uwagi wymagają szczególnie obszary objęte ochroną. Dotyczy to przede wszystkim rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie gminy.

4.1. Lista zadań obejmujących:

4.1.1. Zadania w zakresie infrastruktury

- modernizacja i rozbudowa dróg (zagęszczenie sieci dróg i poprawa jakości nawierzchni)
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej
- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa i modernizacja chodników i ścieżek dla pieszych, rowerowo – pieszych
- zwiększenie wydajności istniejących ujęć wody i poprawa jakości wody z nich pochodzącej
- budowa wysypiska odpadów komunalnych
- zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- rekultywacja terenów po dzikich wysypiskach śmieci
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

4.1.2. Zadania w zakresie infrastruktury społecznej

- modernizacja i budowa obiektów infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola obiekty kultury: świetlice, domy kultury, budynki OSP, Ośrodki Zdrowia, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe)

4.1.3. Zadania w zakresie przedsiębiorczości

- stworzenie atrakcyjnych warunków do lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych z następujących rodzajów działalności:

1. usługi o wysokiej jakości
 2. przetwórstwo owocowo – warzywne
 3. handel
 4. turystyka
 5. agroturystyczne
 6. usługi w zakresie rekreacji
- wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy do stworzenia bazy rekreacyjno - turystycznej
 - aktywna promocja gminy
 - stworzenie znaku towarowego dla produktów z terenu gminy
 - stworzenie produktu turystycznego gminy Klembów

4.1.4. Zadania w zakresie dziedzictwa kulturowego

- renowacja i odtworzenie cennych zabytków kultury
- wykreowanie nowych programów (elementów) nawiązujących do lokalnej tradycji ludowej, historii, gastronomii - jako produkty turystyczne promujące i przyciągające turystów
- partnerstwo publiczno – prywatne celem zagospodarowania istniejących tradycji, zabytków i miejsc związanych z tradycją, kulturą i historią gminy

4.1.5. Zadania w zakresie sposobu użytkowania terenu

Ze względu na atrakcyjne położenie gminy należy zastanowić się nad przeznaczeniem wybranych terenów i zmianą ich funkcji z rolnej na mieszkaniową (budowlaną).

Tereny gminy mogą i powinny być wykorzystane jako teren zamieszkiwania osób, które chcą pracować w mieście a mieszkać na wsi, jak też mieszkańców miast szukających miejsca na zbudowanie domków letniskowych w celu weekendowych wyjazdów rekreacyjnych.

4.1.6. Zadania w zakresie problemów społecznych

- zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej
- poprawa poczucia bezpieczeństwa
- zapobieganie podziałom wśród społeczności lokalnej
- zapewnienie dostępu do nowoczesnych form komunikacji (Internet)

4.2. Lista sugestii dotyczących ew. zadań do realizacji w latach 2004 – 2006 i 2007 - 2013

Zadania wskazywane do realizacji przez powołany przez Wójta Gminy Klembów zespół ds. opracowania Planu Rozwoju Lokalnego wynikają przede wszystkim z ankiet wypełnianych podczas konsultacji społecznych na terenie Gminy Klembów jak również z hierarchii celów uznanych za priorytetowe przez komisje Rady Gminy. Wzór ankiety, którą wypełniali Mieszkańcy i Radni Gminy Klembów, jest załącznikiem do niniejszego opracowania. Załącznikami są również wszystkie ankiety wypełnione i dostarczone zespołowi opracowującemu Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów.

4.3. Zestawienie zagadnień poruszanych w ankietach

Jakie są według Pana/Pani główne zadania z zakresu infrastruktury drogowej do realizacji na terenie gminy Klembów ?

Drogi w latach 2004 – 2006

Drogi gminne, powiatowe

Michałów,

Rasztów,

Nowy Kruszew,

W Michałowie,

Krusze – Borki,

Rasztów

ul. Koczorowskiej

Stary Kruszew – Klembów

Klembów – Pieńki

Ulica Ogrodowa w Klembowie

Drogi w latach 2007 – 2013

Michałów - Wola Rasztowska,

Krusze – Borki

Rozszczep (bagnó)

Ul. Kościuszki , P. Skargi,

do Pieniek

Klembów – Kruszew Stary

Ulica Łąkowa w Klembowie

Chodniki i inne

Sitki – Klembów,

Dobczyn PKP – Nowy Kruszew,

Wola Rasztowska – Rozszczep

Budowa chodnika w miejscowości Dobczyn od stacji PKP do Szkoły Podstawowej

W Dobczynie od szkoły do stacji

W Woli Rasztowskiej od osiedla w stronę drogi nr 8,

W Tule,

Krusze

Stacja Dobczyn

Dobczyn (wieś)

Pasek

W pierwszej kolejności w tych miejscowościach, gdzie jeszcze nie ma (Pieńki, Michałów, Rasztów, Nowy Kruszew)

Inne

Ścieżki rowerowe

Przejścia dla pieszych

Ścieżki rowerowe

Przejścia dla pieszych

Oświetlenie uliczne

Jakie są wg Pana/Pani główne zadania z zakresu ochrony środowiska do realizowania na terenie gminy Klembów?

Typ inwestycji	Miejsce i w latach 2004-2006	Miejsce i w latach 2006-2013
Wodociągi	Pasek Klembów, Dobczyn, Ostrówek Wola Rasztowska Lipka,	Silki, Michałów, Nowy Kruszew, Roszczep Pasek Wola Rasztowska
Kanalizacja	Klembów Lipka, Pasek	Klembów Silki, Michałów Wola Rasztowska
Oczyszczalnie ścieków	Klembów	Klembów Wola Rasztowska

Jakie są wg Pana/Pani zadania z zakresu ochrony zdrowia do realizacji na terenie gminy Klembów (np. budowa ośrodka zdrowia, otwarcie gabinetu lekarskiego, gabinetu rehabilitacji, gabinetu weterynarii, itp.)

- Gabinet stomatologiczny
- G. rehabilitacyjny
- Gabinet stomatologiczny
- Gabinet rehabilitacyjny

- Budowa ośrodka zdrowia
- Otwarcie gabinetu lekarskiego
- Rozbudowa ośrodka zdrowia w Ostrówku
- Rozbudowa ośrodka zdrowia w Ostrówku lub budowa w Klembowie
- Budowa ośrodka rehabilitacji przy rezerwacie „Dębina”
- Gabinet weterynarii
- Więcej specjalistów lekarskich
- Gabinet okulistyczny

Jakie są wg Pana/Pani główne zadania z zakresu oświaty i kultury do zrealizowania na terenie gminy Klembów ?

Typ zadania	Realizowane w latach 2004-2006	Realizowane w latach 2006-2013
Budowa żłobka, przedszkola	X	
Przedszkole na terenie Klembowa	X	
Rozbudowa szkoły w Klembowie	Klembów	
Budowa ośrodka kultury		Ostrówek
Budowa hali sportowej w Dobczynie		
Budowa centrum kultury (kawiarenka internetowa)		Ostrówek, Klembów
Przedszkole	X	
Świetlice szkolne	X	
Szkoła w Klembowie	X	
Remonty w poszczególnych szkołach		X
Zainteresowanie się świetlicami wsi aby je wyremontować i jako tako doposażyć		
Sala kinowa	X	
Wyposażenie istniejących szkół w nowoczesne pracownie komputerowe z dostępem do Internetu	X	
Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry, gł dotyczącej nauki języków obcych	X	
Biblioteki – dobrze wyposażonej z dostępem do Internetu	X	
CK – Ostrówek	X	

Jakie działania (inwestycyjne, szkoleniowe, organizacyjne) należy podjąć w zakresie turystyki i agroturystyki w gminie Klembów ?

- oczyszczenie rzeki i terenu
- szkolenie dla osób zajmujących się agroturystyką
- reklama
- budowa stadniny koni
- szkolenie dla rolników w zakresie tworzenia gospodarstw agroturystycznych
- utworzenie miejsc noclegowych, rozwój agroturystyki
- szkolenie informacyjne z zakresu agroturystyki
- należy prowadzić większą promocję gminy w tym kierunku
- budowa stadionu sportowego w Klembowie (grunty za centrum kultury)

Czy dopuszczacie Państwo możliwość angażowania się gminy Klembów w działania inwestycyjne związane z ze strategicznymi kierunkami rozwoju gminy wspólnie z inwestorami prywatnymi (z terenu tej gminy lub spoza niej)?

Wśród ankietowanych aż 70% osób opowiedziało się za współpracą w zakresie wspólnych działań inwestycyjnych gminy i prywatnych inwestorów.

Jeden głos był przeciwny takiej współpracy

Zaś 25% osób nie udzieliło odpowiedzi na ten temat.

W kilku przypadkach poza prostymi odpowiedziami typu „tak” lub „nie” ankietowani dodali swój komentarz, podnoszący ważność tego zagadnienia.

„Tak – uważam, że takie działanie dla gminy byłoby bardzo korzystne”

Jakie działania związane z bezpieczeństwem mieszkańców należy przeprowadzić na terenie gminy Klembów (np. budowa i organizacja posterunku policji, Ochotniczej Straży Pożarnej, wsparcie w/w instytucji lub inne)?

Typ działania	Działanie w latach 2004-2006	Działanie w latach 2006-2013
Budowa posterunku policji	X	
Uruchomienie posterunku policji całodobowego	Klembów	
Większy nadzór radiowozów	X	
Ochotnicza straż pożarna	Klembów	Krusze
Potrzebne służby porządkowe	X	

Jakie kierunki rozwojowe uważa Pan za strategiczne dla gminy Klembów (agroturystyka, turystyka, przemysł rolno- spożywczy w tym mleczarstwo lub inne rodzaje rolnictwa, inne kierunki)?

Wśród uczestników ankiet za główne kierunki rozwoju gminy uznali przede wszystkim agroturystykę i przetwórstwo rolno spożywcze.

Pojawiły się też głosy za uprawą roślin energetycznych.

Zdecydowana większość zauważa znaczenie rolnictwa w gospodarce gminy i na ten kierunek wskazuje jako główne miejsca pracy dla mieszkańców gminy.

Poniżej wymieniono główne kierunki rozwoju gminy:

- agroturystyka
- przemysł rolno – spożywczy
- turystyka
- mleczarstwo
- uprawa roślin energetycznych

Z przeprowadzonych badań ankietowych jednoznacznie wynika ze odczucia i oczekiwania mieszkańców gminy Klembów w stosunku do przeprowadzenia koniecznych projektów mają daleko idącą zbieżność z działaniami Urzędu gminy Klembów i Wójta Gminy Klembów.

5. Zadania i projekty przyjęte do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów

5.1. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie ochrony środowiska - 2005 – 2008

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005-2007			2008				
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne	Fundusze unijne	Pożyczka Kredyt	Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne	Fundusze unijne	Pożyczka kredyt
Opracowanie projektu zwodociągowania gm. Klembów	2005-2008	1 510 017	962 062	962 062	0	0	547 955	547 955	0	0
Ochrona ekosystemu zalewu Zegrzyńskiego przez budowę kanalizacji gm. Klembów	2005-2007	13 488 025	13 488 025	2 134 881	7 853 144	3 500 000	0	0	0	0
RAZEM		14 998 042	14 450 087	3 096 943	7 853 144	3 500 000	547 955	547 955	0	0

5.2. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej - 2005 – 2006

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005	
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne
Budowa chodnika w miejscowości Wola Raszowska i Roszczep	2005	250.000	250 000	250 000
Budowa chodnika w miejscowości Dobczyn	2005	100.000	100 000	100 000
Modernizacja drogi Raszów – Klembów	2005	95.000	95 000	95 000
Projekty techniczne budowy chodnika w miejscowości Wola Rasz. - Roszczep	2004-2005	11.500	11 500	11 500
Wykup gruntów pod drogi	2004-2005	100.000	100 000	100 000
Projekt techniczny i budowa drogi w Raszowie	2004-2005	329.000	329 000	329 000
RAZEM		885 500	885 500	885 500

5.3. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie bezpieczeństwa publicznego - 2005 – 2006

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005	
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne
Karosacja samochodu bojowego dla OSP Dobczyn	2005	20.000	20 000	20 000
Zakup samochodu bojowego dla OSP Krusze	2005	100.000	100 000	100 000
RAZEM		120 000	120 000	120 000

5.4. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie zadania różne - 2005 – 2006

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005	
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne
Dofinansowanie zakupu sprzętu specjalistycznego	2005	30 000	30 000	30 000
Ogrodzenie Urzędu gminy	2004-2005	45 000	45 000	45 000
RAZEM		75 000	75 000	75 000

5.5. Harmonogram rzeczowo-finansowy inwestycji w zakresie oświaty 2005 – 2006

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005		2006		Inne
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne	Wydatki Inwestycyjne ogółem	Środki własne	
Rozbudowa i modernizacja budynku Szkoły w Klembowie	2005-2006	1 650 000	600 000	600 000	1.050.000	617.874	432 126 <u>ZPORR</u>
Modernizacja poddasza w szkole w Ostrówku	2005	350.000	350 000	350 000	0	0	0
RAZEM		2 000 000	950 000	950 000	1 050 000	617 874	432 126

5.6. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji wg rodzajów 2005-2006

Inwestycje	Lata 2005 – 2006		
	Wartość inwestycji ogółem	Środki Własne	Środki z Funduszy Unijnych i inne dotacje
Drogi	885 500	885 500	0
Ochrona środowiska	14 998 042	3 644 898	7 853 144
Bezpieczeństwo publiczne	120 000	120 000	0
Zadania różne	75 000	75 000	0
Oświata	2 000 000	1 567 874	432 126
RAZEM	18 078 542	6 293 272	8 285 270
			3 500 000

5.7. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie ochrony środowiska - 2007 – 2013 – stacja uzdatniania wody

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2005-2007		2009 - 2010	
			Ogółem	Środki unijne	Ogółem	Środki unijne
Ochrona ekosystemu zalewu zegrzyńskiego przez budowę oczyszczalni ścieków gm. Klembów	2005-2007	3 038 361	3 038 361	2 166 978	0	0
Stacja uzdatniania wody w Klembowie	2009 - 2010	3 300 000	500 000	0	3 300 000	2 800 000
RAZEM		6 338 361	3 538 361	2 166 978	3 300 000	2 800 000

5.8. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie ochrony środowiska – 2007 – 2013 – kanalizacja i wodociągi

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	Środki własne	Środki unijne
Sieć kanalizacyjna w miejscowości Lipka i Ostrówek ul. Rieczna	2009 - 2011	4 715 657	707 348	4 008 309
Sieć wodociągowa w gminie Klembów etap I (w miejscowościach: Klembów, Pasek, Dobczyn, Nowy Kraszew, Stary Kraszew, Raszów, Wola Raszowska, Roszczep, Michalów,)	2009 – 2013	20 000 000	3 000 000	17 000 000
Sieć wodociągowa w gminie Klembów etap II (w miejscowościach: Sitki, Krusze, Ostrówek, Lipka, Krzywica , Karolew, Tuł, Pieńki	2009-2013	17 000 000	2 550 000	14 450 000
RAZEM		41 715 657	6 257 348	35 458 309

5.9. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej - 2007 – 2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	Środki własne	Środki unijne	Inne dotacje
Budowa drogi w Raszowie	2009-2012	1 700 000	300 000	1 400 000	0
Budowa drogi wraz z odwodnieniem w Ostrówku ul. Koczorowskiej	2009	1 700 000	1 400 000	0	300 000
Budowa drogi Tuł- Jasionica	2010-2013	1 900 000	285 000	1 615 000	0
Budowa chodnika Dobeżyn	2007-2009	500 000	200 000	0	300 000
Budowa drogi Klembów - Pieńki	2011	1 800 000	270 000	1 530 000	0
Budowa drogi w Michałowie	2011 - 2013	1 700 000	260 000	1 440 000	0
Budowa drogi Wola Raszowska	2009 - 2011	800 000	400 000	0	400 000

Budowa drogi w miejscowości Roszczep	2012 - 2013	400 000	300 000	0	100 000
Budowa drogi w miejscowości Krzywica	2012 - 2013	1 000 000	150 000	850 000	0
Budowa drogi Krusze - Tłuszcz	2013	2 000 000	300 000	1 700 000	0
Budowa chodnika Klembów – Sitki	2013	550 000	300 000	0	250 000
Budowa drogi Nowy Kraszew	2011 - 2013	500 000	400 000	0	100 000
Budowa drogi Karolew	2010	1 300 000	300 000	1 000 000	0
Wykup gruntów pod drogi	2009-2010	200 000	200 000	0	0
Budowa chodnika w Pasku	2010	260 000	260 000	0	0
RAZEM		15 850 000	3 580 000	11 120 000	1 150 000

5.10. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji zakresie oświaty kultury i sportu – 2007 – 2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	Środki własne	Środki unijne i inne dotacje
Projekt techniczny budowy szkoły Podstawowej w Woli Raszowskiej	2009-2010	200 000	200 000	0
Budowa Szkoły Podstawowej w Woli Raszowskiej	2010 -2013	6 000 000	900 000	5 100 000
Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Woli Raszowskiej	2009	350 000	350 000	0
Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Kruszu	2009	600 000	500 000	100 000
Modernizacja budynku Zespołu Szkół w Ostrówku	2009-2010	500 000	400 000	100 000
Budowa Przedszkola w Dobczynie	2010-2011	1 500 000	1 000 000	500 000
Budowa boisk sportowych i nawierzchni sztucznej przy szkołach podstawowych	2009- 2013	3 000 000	1 000 000	2 000 000
Sala sportowa – Dobczyn	2012 - 2013	1 600 000	400 000	1 200 000
RAZEM'		10 600 000	2 300 000	8 300 000

5.11. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej - 2007-2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	Środki własne	Środki unijne
Restauracja obiektu dziedzictwa kulturowego pałacu w miejscowości Wola Raszowska	2009	350 000	250 000	100 000
Modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury w Klembowie	2009-2010	750 000	120 000	630 000
RAZEM		350 000	250 000	100 000

5.12. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie bezpieczeństwa publicznego – 2007-2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2009	
			Wydatki inwestycyjne ogółem	Środki własne
Zakup samochodu bojowego dla OSP Roszczep	2009	600 000	600 000	250 000
RAZEM		600 000	600 000	250 000

5.13. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie zadania różne - 2007 – 2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2009		2010	
			Środki własne	Środki Unijne i inne dotacje	Środki własne	Środki Unijne i inne dotacje
Odnowa wsi	2009-2010	1 500 000	225 000	525 000	225 000	525 000
RAZEM		1 500 000	225 000	525 000	225 000	525 000

5.14. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji w zakresie ochrony zdrowia - 2007 – 2013

Nazwa programu inwestycyjnego	Okres realizacji programu	Łączne nakłady inwestycyjne	2009		2010	
			Środki własne	Środki Unijne i inne dotacje	Środki własne	Środki Unijne i inne dotacje
Rozbudowa i przebudowa Ośrodka Zdrowia w Ostrówku	2009-2010	1 170 319	175 548	994 771	0	0
RAZEM		1 170 319	175 548	994 771	0	0

5.15. Harmonogram rzeczowo – finansowy inwestycji wg rodzajów 2007-2013

Inwestycje	Wartość inwestycji ogółem	Środki własne	Środki z Funduszy Unijnych i inne
Drogi	16 310 000	5 325 000	10 985 000
Ochrona środowiska	48 054 018	7 628 731	40 425 287
Oświata, kultura, sport	13 750 000	4 750 000	9 000 000
Restauracja dziedzictwa kulturowego	1 100 000	370 000	730 000
Bezpieczeństwo publiczne	600 000	250 000	350 000
Zadania różne	1 500 000	450 000	1 050 000
Ochrona zdrowia	1 170 319	175 548	994 771
RAZEM	82 484 337	18 949 279	63 535 058

Zakresy finansowe inwestycji oraz ich dokładne umiejscowienie w poszczególnych latach zostanie określone w trakcie prac nad budżetem Gminy Klembów pod koniec roku 2008

Wszystkie wymienione wyżej zadania to przede wszystkim inwestycje z zakresu podstawowej infrastruktury technicznej, których realizacja będzie sprzyjać rozwojowi gminy. Dotyczy to całościowego uzbrojenia gminy w kanalizację, modernizację istniejącej sieci wodociągowej.

Większa gęstość szlaków komunikacyjnych i ich wyższa jakość spowodują łatwiejszy dojazd do miejsc przyrodniczo i turystycznie cennych, co przyczyni się do rozwoju agroturystyki.

Równie ważna jest modernizacja sieci dróg z punktu widzenia potencjalnych inwestorów. Jednym z celów rozbudowy tej sieci jest skomunikowanie terenów atrakcyjnych inwestycyjnie z ważnymi szlakami komunikacyjnymi, a nie położonych w bezpośrednim sąsiedztwie tych szlaków.

Wszystkie zadania inwestycyjne - zarówno drogi, inwestycje z zakresu ochrony środowiska (wodociągi, kanalizacje, oczyszczalnie) jak i dotyczące kultury, rekreacji i sportu przyczynią się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy.

6. Powiązanie wybranych do realizacji projektów z działaniami realizowanymi na terenie powiatu i województwa

Dbłość o wielofunkcyjny rozwój gminy, chęć podniesienia jej konkurencyjności dla inwestorów, dążenie do poprawy jakości życia jej mieszkańców wymusza podejmowanie komplementarnych - w stosunku do inwestycji infrastrukturalnych – działań.

Gmina zamierza aktywnie korzystać z Funduszy Unijnych w zakresie m.in. szkoleń (Europejski Fundusz Społeczny) i inwestycji (Fundusze Strukturalne). Celem tych działań (w zakresie szkoleń) będzie podniesienie poziomu kwalifikacji mieszkańców gminy i wyposażenie ich w umiejętności, które pozwolą im czerpać dochody z pozarolniczych źródeł. Gmina będzie promować i inicjować wykorzystanie środków unijnych przez rolników m.in. na modernizację infrastruktury związanej z rolnictwem. Mając na uwadze potencjał turystyczny gminy i terenów sąsiednich i konieczność ponadlokalnej współpracy w tym zakresie Urząd Gminy Klembów stawia sobie za cel inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej oraz promocję turystyczną obszaru jej działania.

Kierunki i zasady rozwoju gminy Klembów wpisują się w dokumenty programowe przyjęte dla województwa mazowieckiego tj.:

1. „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego”
2. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego”
3. „Priorytety współpracy zagranicznej województwa mazowieckiego”.

Z kolei kierunki rozwoju województwa mazowieckiego, w tym podstawowe kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, wynikają z zasad polityki Państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Zasady te określają następujące dokumenty przyjęte na szczeblu krajowym:

1. „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” przyjęta w dniu 28.12.2000 r. przez Radę Ministrów.
2. „Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2001 - 2006” przyjęta w dniu 28.12.2000 r. przez Radę Ministrów w tym Narodowa strategia ochrony środowiska.
3. III Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010. Rada Ministrów, Warszawa, 2003.

4. Program „Ekologiczny Rozwój Kraju” stanowiący integralną część Strategii Gospodarczej Rządu „Przedsiębiorczość - Rozwój - Praca. Infrastruktura - klucz do rozwoju” przyjętej przez RM 29 stycznia 2002 r.
5. „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych” Ministerstwo Środowiska Warszawa, grudzień 2003r.
6. „Program wyposażenia stosownie do wymagań dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych: aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków dostosowany do warunków zamknięcia negocjacji i jego transpozycja do statystyki państwowej”, Instytut Ochrony Środowiska, lipiec 2002, wrzesień 2002.
7. „Plan implementacyjny i finansowy dla Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21.05.1991 dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych”. Ministerstwo Środowiska, Warszawa marzec 2001
8. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004 - 2006 (ZPORR) i Uzupelnienie ZPORR - wersja z dnia 6 maja 2003 r. oraz projekt z grudnia 2003 r.

Województwo mazowieckie kwalifikuje się do celu 1 (regionalnego) Funduszy Strukturalnych, który obejmuje regiony zapóźnione w rozwoju na poziomie NUTS II (których dochód PKB na jednego mieszkańca jest poniżej 75% średniego PKB państw Unii Europejskiej).

Celem strategicznym sformułowanym w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego i adoptowanym w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarstwu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

7. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów

Wskaźniki oddziaływania to długofalowe konsekwencje zrealizowanych inwestycji wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Dla przejrzystości ujęto tylko te wskaźniki, które będą miały wpływ na szeroko rozumiany rozwój gospodarczy gminy, poprawę stanu środowiska oraz wzrostu standardu życia mieszkańców.

Wskaźniki mierzalne:

- wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych
- ilość nowych miejsc pracy
- ilość wybudowanych i zmodernizowanych dróg w km
- ilość wybudowanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w km
- ilość wybudowanych i zmodernizowanych boisk sportowych
- ilość wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków
- ilość wdrożonych programów inicjujących rozwój gospodarczy gminy

Wskaźniki niemierzalne

- poprawa warunków życia mieszkańców gminy,
- zwiększenie lokalnego potencjału rozwojowego
- zmniejszenie dysproporcji rozwojowych między obszarami gminy a terenami rozwiniętych obszarów Polski jak i Unii Europejskiej poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej o równym standardzie
- poprawa stanu środowiska naturalnego

- aktywizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców gminy,
- dostosowanie obszarów gminy do nowych inicjatyw gospodarczych

9. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów

Przygotowanie większości projektów przewidzianych do realizacji w latach 2008–2013 wymaga wielu działań wstępnych: wykonania wszystkich niezbędnych projektów (budowlano – wykonawczych) oraz kosztorysów inwestorskich, uzyskania wszystkich niezbędnych uzgodnień i pozwoleń (na budowę). Zakładając uzyskanie dofinansowania ze środków Unii Europejskiej stwierdzić należy, że nie powinno być przeszkód w ich realizacji.

Wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego zajmować się będzie bezpośrednio samorząd gminy: Rada Gminy oraz Wójt gminy. Jednak dla realizacji niektórych zadań konieczna będzie współpraca z władzami powiatowymi i regionalnymi oraz sektorem prywatnym (partnerstwo publiczno – prywatne). Celem samorządu będzie również zaangażowanie w realizację Planu, na zasadach partnerstwa, działających na terenie gminy organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz instytucji kultury.

Prace związane z wdrożeniem projektów współfinansowanych ze środków UE, dla których investorem będzie Urząd Gminy Klembów, będą prowadzone przez zespół powołany w Urzędzie Gminy. Zespół odpowiedzialny będzie za przygotowanie i przeprowadzenie wszystkich zadań związanych z wdrożeniem projektu: przygotowanie procedur przetargowych, monitoring rezultatów w fazie budowy i po jej zakończeniu. Wybór wykonawcy nastąpi zgodnie z wymogami Unii Europejskiej.

10. Sposoby monitorowania i oceny Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów

Monitoring Planu Rozwoju Lokalnego dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji zadań inwestycyjnych i projektów rozwojowych oraz planowanych wskaźników produktów i rezultatów poszczególnych inwestycji. Monitoring odnosi się głównie do zadań realizowanych w ramach PRL. Ma służyć:

- ocenie postępu realizacji konkretnych projektów inwestycyjnych a przez to stanu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów
- weryfikacji zgodności osiągniętych produktów, rezultatów i osiągnięć z założonymi celami;
- korygowaniu działań, w tym strategii, jeśli nie przynoszą zamierzonych efektów lub jeśli nastąpią zmiany w otoczeniu obszaru objętego Planem Rozwoju Lokalnego;
- ocenie efektywności wykorzystania posiadanych środków pieniężnych;
- wczesnej diagnozie trudności mogących mieć wpływ na realizowane inwestycje, zwłaszcza terminowości ich zakończenia.

W gminie nie ma obecnie wyodrębnionej jednostki/referatu do monitorowania efektów prowadzonych inwestycji. Przyjmuje się, że kontrolę postępów prac prowadzić będzie pracownik właściwego referatu wyznaczony przez Wójta Gminy. Monitoring polegać będzie m.in. na przygotowywaniu okresowych, rocznych oraz końcowych raportów w trakcie trwania inwestycji. Realizacja tych zadań kontrolowana będzie również przez właściwe jednostki Urzędu Wojewódzkiego oraz inne instytucje zaangażowane w realizację konkretnego programu.

11. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena Planu Rozwoju Lokalnego ma służyć przede wszystkim oszacowaniu osiągnięcia wskaźników oddziaływania czyli długotrwałych efektów poszczególnych projektów, przez to całego Planu Rozwoju Lokalnego. Ma odpowiedzieć na pytanie o trafności zadań inwestycyjnych (planowanych, przeprowadzonych, zakończonych) w odniesieniu do potrzeb, ocenić efekty i korzyści z ich wdrożenia, a także ich wpływ na kwestie horyzontalne. Dokonanie oceny jest obowiązkiem beneficjentów projektu - w odniesieniu do wielu z nich - Gminy Klembów.

Dla oceny programów, których częścią są projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, rozróżnia się następujące typy ocen:

- *ex-ante* (przed realizacją programu). Uznać można, że ocenę taką przeprowadzono na etapie przygotowywania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Klembów. Harmonogram inwestycji sporządzono bowiem w oparciu o lokalne potrzeby oraz plany rozwojowe gminy.
- *mid-term* (w połowie okresu realizacji). W odniesieniu do Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2008-2013 nie przewiduje się oceny w połowie okresu realizacji, gdyż zakończenie większych inwestycji zaplanowano na rok 2010-2013. Ocena taka zostanie sporządzona w przypadku zaistnienia takiego obowiązku.
- *ex-post* (na zakończenie programu). W jej ramach przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu - przez dwa kolejne lata, w systemie rocznym sporządzane będą raporty celem weryfikacji rzeczywistych i planowanych wskaźników oddziaływania.
- *on-going* (bieżąca). Ocenie tej podlegać będą poszczególne projekty w trakcie ich realizacji.

Raporty z oceny Planu Rozwoju Lokalnego oraz poszczególnych projektów sporządzone będą zgodnie z zaleceniami Unii Europejskiej oraz ewentualnie innych instytucji zaangażowanych w realizację konkretnego programu.

11. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Czynnikiem gwarantującym osiągnięcie planowanych efektów w wyniku realizacji określonych inwestycji będzie współpraca sektora publicznego z sektorem prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi. Celem samorządu będzie zaangażowanie w/w instytucji, które mogą np. zarządzać projektami po ich zakończeniu, w realizację przedsięwzięć na zasadzie partnerstwa, a w wielu przypadkach również w roli współfinansującego określone zadanie. Partnerstwo publiczno-prywatne dotyczyć będzie zwłaszcza przedsięwzięć nie związanych z infrastrukturą techniczną, jak np. zagospodarowanie szlaku kajakowego na Narwi, a więc realizowanych po 2006 roku. Aktualnie problemem jest brak zatwierdzonych dokumentów prawnych regulujących kwestie partnerstwa publiczno – prywatnego.

12. *Public Relations* Planu Rozwoju Lokalnego

Główną instytucją odpowiedzialną za promocję Planu Rozwoju Lokalnego, za informację i promocję działań realizowanych w ramach PRL i samego planu będzie Urząd Gminy Klembów. Wszelkie materiały promocyjne powinny określać m.in. cele realizacji poszczególnych zadań w ramach planu, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania projektów. Sposoby promocji inwestycji współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej reguluje Rozporządzenie Komisji

Europejskiej Nr 1159/2000 z dnia 30.05.2000 roku w sprawie „Zasad informowania i promocji projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych”.

Celem działań związanych z promocją Planu Rozwoju Lokalnego jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów działań podejmowanych w ramach planu a także instytucji mogących być partnerami w realizacji inwestycji. Grupami tymi są:

- beneficjenci projektów / mieszkańcy gminy Klembów
- środowisko przedsiębiorców;
- organizacje pozarządowe;
- partnerzy społeczni.

W ramach promocji Planu Rozwoju Lokalnego podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- strona internetowa Urzędu Gminy Klembów, na której znajdzie się Plan Rozwoju Lokalnego,
- ulotki / biuletyny informacyjne dla beneficjentów (poświęcone wybranym projektom);
- spotkania z potencjalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi w projektach;
- publikacje w prasie (w przypadku wybranych projektów).